

Katja Vilkama, tutkimuspäällikkö, kaupunkitutkimus ja tilastot

Mervi Patosalmi, tutkija, kaupunkitutkimus ja tilastot

Kaupunginhallitus

Tasa-arvotoimikunnan lausunto Helsingin kaupungin sukupuolitietoisen budjetoinnin kehittämishankkeesta

Tasa-arvotoimikunta kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto raportista, joka koskee sukupuolitietoista budjetointia ja sen kehittämistä Helsingissä. Sukupuolitietoinen budjetointi tarkoittaa esimerkiksi kaupungin menojen tarkastelua sukupuolinäkökulmasta, ja se perustuu siihen, että talouspoliittiset päätökset vaikuttavat eri väestöryhmiin eri tavoin.

Raportissa kuvataan Helsingin kaupungin tasa-arvohankkeessa tehtyä työtä ja annetaan selkeät askelmerkit tasa-arvon edistämiseen budjetoinnin kautta kaupungin eri toimialoilla ja kaikkia kaupunkilaisia koskevissa asioissa. Tasa-arvotoimikunta pitää sukupuolitietoisen budjetoinnin kehittämistä tärkeänä uutena avauksena ja suosittelee, että Helsingin kaupunki sitoutuu toteuttamaan kaikki raportin antamat suositukset.

Sukupuolitietoinen budjetointi rakentaa toimivaa kaupunkia

Helsingin tavoitteena on olla toimiva ja tasa-arvoinen kaupunki, jossa palvelut ovat laadukkaita, arki toimii ja kaikki kaupunkilaiset voivat viettää hyvää elämää. Kaupungin tasa-arvohankkeen suositukset ovat konkreettisia ja valmiita työkaluja näiden tavoitteiden toteuttamiseen. **Kaupungin strategia ja siihen kirjatut tasa-arvotavoitteet eivät toteudu, jos näitä suosituksia ei toimeenpanna.** Tällä hetkellä talousarviossa ei käsitellä sukupuolten tasa-arvoa käytännössä lainkaan.

Budjetin vaikutuksia pitää tarkastella sukupuolinäkökulmasta, jotta palveluita ja niiden rahoitusta on helpompi kohdentaa tarpeiden mukaan. Tieto sukupuolivaikutuksista mahdollistaa resurssien paremman kohdentamisen, mikä tehostaa palveluita ja voi myös keventää kustannuksia.

Tasa-arvon edelläkävijäkaupungit sitoutuvat sukupuolitietoiseen budjetointiin

Sukupuolitietoista budjetointia ei ole toteutettu Suomessa kuntatasolla aiemmin tässä laajuudessa, joka on nyt laitettu alulle Helsingissä. On todella tärkeää, että hyvää alkua ei jätetä kesken, vaan että Helsinki sitoutuu viemään asiaa eteenpäin. Tilanne on tällä hetkellä aivan toinen kuin vielä vuosi sitten: raportti antaa niin selkeät ohjeet jatkotyöhön, että kehittämistyötä voidaan jatkaa käytännössä suoraan siitä, mihin nyt jäätiin.

Monissa eurooppalaisissa kaupungeissa sukupuolitietoinen budjetointi on jo osa talouden suunnittelua. Esimerkiksi Wienin kaupungin talousosastolla sukupuolitietoinen budjetointi on kiinteä osa palveluiden ja koko kaupungin toiminnan kehittämistä. On tärkeää, että Helsinki pysyy tässä muiden edelläkävijöiden mukana.

Uusi toimintakulttuuri ei synny itsestään: raportin suositukset työntekijäresurseista pitää toteuttaa

Helsingin kaupungin talous- ja suunnitteluosastolla ei ole tällä hetkellä yhtään henkilöä, jonka toimenkuvaan kuuluisi sukupuolitietoisen budjetoinnin kehittäminen ja tukeminen. Kun kaupungin tasa-arvohanke päättyy, samalla menetetään tutkijaresurssi, joka on ollut varmistamassa sukupuolitietoisen budjetoinnin ensimmäiset kokeilut ja alustavan kehittämisen.

Kuten raportin suosituksissakin todetaan, ilman tukea, ohjeita ja kehittämistyön jatkamista sukupuolitietoisien budjetoinnin toteuttaminen ei onnistu. Kanslian nykyisillä tasa-arvotyön resursseilla sukupuolitietoista budjetointia ei pystytä kehittämään systemaattisesti, eikä ole tarkoituksenmukaistakaan, että kehittämistä tehtäisiin irrallisena asiana budjetista vastaavan osaston ulkopuolella.

Helsingin kaupungin talous- ja suunnitteluosastolle tarvitaan jatkossa asiantuntija, jonka tehtävänä on suunnitella sukupuolitietoista budjetointia kaupunkitasoisesti, tukea toimialoja sukupuolitietoisien budjetoinnin aloittamisessa ja laatia erilaisia talousarvion laadintaohjeita asian edistämiseksi.

Helsingin kaupungin tasa-arvotoimikunta